

РЕЗОЛЮЦІЯ

учасників XIII Міжнародної науково-практичної конференції “Сучасні домінанти трансформації економіки з урахуванням повоєнних викликів”

В Державній установі «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України» 14-15 вересня 2023 року відбулась **XIII Міжнародна науково-практична конференція “Сучасні домінанти трансформації економіки з урахуванням повоєнних викликів”**.

Основними співorganizаторами конференції є: Херсонський національний технічний університет, а також Координаційна Рада Південного наукового центру МОН України і НАН України, Державна вища техніко-економічна школа ім. О. Броніслава Маркевича в Ярославі (Польща), Вища економічна школа в Білостоці (Польща), Одеський національний технологічний університет, Всеукраїнська асоціація економістів-міжнародників, Державний університет міжнародних відносин Молдови, Державний університет Молдови (Молдова), Карагандинський індустріальний університет (Казахстан), Одеський національний економічний університет.

Учасники конференції обговорили ключові, найактуальніші аспекти формування стратегічних і оперативних рішень питань повоєнного відновлення та забезпечення сталого економіки України в контексті ефективного використання вітчизняного потенціалу та допомоги міжнародних партнерів.

В роботі конференції взяли участь понад 90 спікерів, які представили 5 країн світу, 18 закладів вищої освіти, наукових установ, органів державної влади, громадських організацій та бізнесу, здійснили виступи та взяли участь в дискусіях за 9-ма тематичними напрямками.

На Конференції розглянуто питання забезпечення сталого розвитку економіки України в умовах протистояння воєнній агресії, інтеграції в європейську та світову спільноту, і здійснено наголос на визначенні домінант трансформації економіки з урахуванням сучасних викликів. Зважаючи на необхідність відбудови численних руйнувань, покриття збитків, нанесених воєнними діями, потребу формування національної моделі резильєнтної системи господарювання, стійкої до негативних впливів і ефективною для суспільства, інвесторів, держави, міжнародних партнерів, дружньої для довкілля і перспективною для майбутніх поколінь, учасниками Конференції були запропоновані заходи, інструменти та механізми стимулювання ефективного розвитку економіки у відповідності до визначених домінант. **За результатами представлених доповідей та загальної дискусії учасники конференції пропонують для науковців:**

1) Розвивати науково-прикладні засади формування механізмів державної підтримки розвитку стратегічних ринків, розвитку підприємництва, підвищення ефективності бізнес-процесів в умовах протидії воєнній агресії. Надавати системні рішення питань державного регулювання розвитку національної економіки, формування сприятливого інвестиційного середовища на основі аналізу кращих практик інших країн з урахуванням особливостей розвитку національної економіки.

Науково обґрунтовувати інструменти запровадження альтернативних організаційно-економічних форм ведення бізнесу, застосування банківських, кредитних, фінансових інструментів в умовах протистояння викликам війни та невпинного запровадження передових світових трендів цифрової трансформації.

2) Здійснювати науковий супровід застосування інструментів державної регіональної політики, спрямованих на залучення інвестицій, підвищення згуртованості та економічного співробітництва громад, формування точок економічного зростання, територій пріоритетного розвитку, індустріальних парків, інститутів спільного інвестування. Розробляти методологічний базис для комплексного просторово-секторального планування і стратегування відбудови та розвитку територіально-господарських систем всіх рівнів: від областей і макрорегіонів, до територіальних громад, районів, мікрорегіонів, з врахуванням аспекту ефективного використання і примноження наявного ресурсного потенціалу та використання цифрових технологій.

3) Розробляти механізми реалізації пріоритетів інноваційного, еколого-безпечного розвитку промислового сектору, агропромислового комплексу, інфраструктури. Визначати інституціональні заходи підтримки розвитку ринку аквакультури в Україні як перспективного сектору національної економіки. Визначати новітні інструменти маркетингу і менеджменту в системі стратегічного планування розвитку вітчизняних підприємств реального сектору економіки.

4) Розвивати фундаментальні та науково-прикладні засади управління природно-ресурсними активами в Україні у відповідності до світових стандартів та на засадах примноження національного ресурсного надбання, збереження і розвитку природно-заповідного фонду, морських територій, в контексті рекреаційно-реабілітаційного забезпечення повоєнного відновлення суспільства.

5) Обґрунтовувати організаційно-економічні заходи забезпечення розвитку рекреаційно-лікувальних та туристичних екосистем, які нерозривно пов'язані із питаннями підприємницької активності та добробуту прилеглих громад.

6) Забезпечувати науковий супровід проєктних рішень щодо залучення ресурсів міжнародної грантової допомоги для фінансування ініціатив щодо розв'язання національних та спільних з європейськими партнерами проблем збереження та покращення стану природно-господарських екосистем, зокрема стратегічно значущих в транскордонному вимірі локацій Дунайського басейну.

7) Здійснювати розробку механізмів стимулювання розвитку внутрішнього водного транспорту як стратегічної складової забезпечення розвитку більшості секторів економіки України. Надавати науково-практичні рішення проблем розвитку транспортної інфраструктури України та альтернативних способів доставки вантажів на світові ринки через порти Придунав'я в умовах протидії воєнній агресії та підвищення конкурентоспроможності портів України на міжнародному ринку морських перевезень.

8) Розробляти фундаментальні та прикладні засади управління розвитком сфер наукових досліджень, вищої освіти в контексті забезпечення конвергенції з реальним сектором господарювання з урахуванням воєнних викликів, перспектив євроінтеграції та розбудови економіки знань.

9) Визначати сучасні інструменти забезпечення становлення моделі соціально відповідального підприємництва як чинника розвитку людського, соціального капіталу в Україні та підвищення інклюзивності ринку праці в умовах повоєнного відновлення.

В доповідях учасників конференції визначені конкретні аспекти реалізації доміант підтримки функціонування національної економіки в сучасних нелегких умовах вимушених трансформацій під впливом воєнних дій. Наголошено на необхідності поліпшення внутрішнього інституціонального, регуляторного середовища розвитку національної системи господарювання, створення умов для залучення стратегічних інвестицій, які повинні створити належні економічні стимули для власників капіталу. Відмічено важливість збереження доміант національних інтересів, зокрема у вигляді максимізації генерації доданої вартості на внутрішніх ринках, в ході активного включення в міжнародний економічний обмін та участі в світових торговельних об'єднаннях. Особливу увагу приділено забезпеченню людського розвитку, підвищенню якості освіти, соціального, інтелектуального капіталу як основи для майбутнього розвитку держави на інноваційних засадах, попри виклики воєнного часу. Відмічено важливість ефективного використання природних активів, ресурсного, рекреаційного потенціалу держави як національного надбання, яке потребує вдосконалення нормативно-правового забезпечення задля збереження для майбутніх поколінь. Зроблено особливі акценти на необхідності підтримки залучення інвестицій в розвиток економічної системи Українського Причорномор'я, який є перспективним макрорегіоном з багатим ресурсним забезпеченням, однак потребує невідкладних заходів забезпечення економічного розвитку, зокрема спрямованих на формування точок економічного зростання як основи для підвищення стійкості та національної згуртованості в умовах протидії воєнній агресії.

Конференція звертається до органів влади, представників реального сектору економіки, міжнародних організацій з пропозиціями щодо реалізації сучасних доміант трансформації економіки, на засадах урахування повоєнних викликів та забезпечення повоєнної відбудови шляхом:

- Здійснення нормативно-правового регулювання і стимулювання розвитку вітчизняних стратегічних ринків (зерна, молочних, м'ясних, овочевих та інших важливих споживчих, промислових продуктів), які становлять основу національної та міжнародної продовольчої, гуманітарної, економічної безпеки. Застосовувати заходи впровадження кластерної форми партнерства як доміант повоєнної модернізації галузей і сфер національної економіки з високою доданою вартістю.

- Застосування організаційно-економічних, інформаційних, цифрових інструментів стимулювання капіталовкладень в розвиток чистих виробництв, заснованих на принципах циркулярної, поліфункціональної економіки.

- Системного стратегування економічного розвитку регіонів і громад на основі ефективного використання і збереження вітчизняного потенціалу із застосуванням наукового супроводу прийняття та реалізації стратегічних рішень,

із залученням установ Національної академії наук, щодо просторового розміщення продуктивних сил, що забезпечить розробку документів державного планування просторово-господарського розвитку на якісно новому, вищому рівні.

- Запровадження інструментів розвитку перспективних територіально-господарських систем, як елементу реалізації державної регіональної політики згуртованості, у вигляді вільних (спеціальних) економічних зон для залучення інвестицій, що дозволить підвищити підприємницьку активність, рівень добробуту, зайнятості, капіталізації та податкоспроможності локальних економічних систем, що дозволить їм в повну силу генерувати фінансові ресурси, додану вартість, виробляти стратегічно необхідні товари і більшою мірою допомагати повоєнному відновленню країни.

- Забезпечення розробки заходів інвестиційного забезпечення економічного відродження південного макрорегіону України як стратегічно важливої функціональної території з перспективами розбудови транспортно-господарської інфраструктури для реалізації переваг спеціалізації України в системі європейського та міжнародного поділу праці.

- Нормативного закріплення організаційно-економічних стимулів активізації співробітництва громад і регіонів, зокрема відновлення практики укладання угод регіонального розвитку між областями та урядом країни, в рамках яких передбачати спеціальні умови сприяння інвестиційному та загальному економічному розвитку, що дозволятиме на довгостроковій стратегічній основі, з консолідацією значних фінансових та адміністративних ресурсів, забезпечувати реалізацію масштабних проєктів повоєнного відновлення і сталого розвитку регіонів та держави.

- Розбудови інституціональної рамки в сфері збереження та управління природними активами, підтримки сталого розвитку екосистем з використанням адміністративно-організаційного потенціалу міських парків в контексті принципу повоєнного відновлення «building-back-better» та у відповідності до передових світових тенденцій. Здійснювати підтримку розвитку підприємницької діяльності в курортній економіці на засадах резильєнтності.

- Розбудови ефективної системи управління розвитком природно-господарських екосистем, зокрема Куяльницького лиману, на основі визначення порядку, конкретних функцій, повноважень та відповідних фінансових ресурсів для забезпечення реалізації задач збереження, відновлення та переходу до моделі сталого розвитку унікальної екосистеми лиману, яка має бути повноцінно включена в процеси повоєнного відновлення країни та надання рекреаційно-реабілітаційних послуг.

- Забезпечення організаційно-економічної підтримки та співфінансування проєктів європейських програм, спрямованих на вирішення внутрішніх та транскордонних проблем суспільних, природних, господарських екосистем.

- Реалізації науково-обґрунтованих заходів ефективної участі вітчизняного сектору морських транспортних перевезень в урегулюванні питань продовольчої кризи в розрізі глобальної безпеки. Здійснювати нормативне закріплення

ефективних систем управління морськими портами та іншими об'єктами транспортної інфраструктури на засадах реалізації національних економічних інтересів, зокрема розглянути можливість імплементації європейської моделі управління «порт-лендлорд» в Україні.

- Законодавчого закріплення норм щодо звільнення від оподаткування сум реінвестованих прибутків підприємств на потреби наукового та освітнього забезпечення технологічного, інноваційного та кадрового розвитку реального сектору економіки як засобу стимулювання вітчизняного наукоємного конкурентоспроможного виробництва.

- Інституціональної підтримки прямих іноземних інвестицій в Україну в контексті вирішення проблеми формування, розвитку та відтворення кадрового, людського потенціалу в національній економіці в умовах протидії воєнній агресії.

Ця резолюція відображає думки та прагнення учасників конференції щодо забезпечення відновлення та сталого розвитку національної системи господарювання з урахуванням повоєнних викликів, визначення механізмів її ефективної участі в процесах міжнародного економічного обміну, на засадах домінування інтересів українського суспільства, а також покликана згуртувати всіх зацікавлених навколо ідеї розробки та впровадження науково-обґрунтованих пропозицій щодо досягнення спільної мети.

Разом до Перемоги!

Одеса, 14-15 вересня 2023 року